Dosarul nr.4r-5016/24
4-24050916-02-4r-21112024
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător Bivol Tatiana

D E C I Z I E
În numele legii

17 septembrie 2026 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Ion Bulhac
Judecători: Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

examinând în ședință publică, fără prezența părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Botanica al IGP, Buză Sergiu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 septembrie 2024, prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 250331 din 30 aprilie 2024 întocmit în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravenţional, cu încetarea procedurii contravenţionale în privinţa acestuia.

***Procedura înștiințării părților a fost legal executată*.**

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal, –

C O N S T A T Ă:

La 30.04.2024 agentul constatator al IP Buiucani al DP mun. Chișinău, Buză Sergiu a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 250331 în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravențional, pe faptul că, la 29 februarie 2024, ora 14:17, locul săvârșirii: mun. Chișinău, str. *****, Paladi Sergiu a plecat la domiciliul de pe adresa mun. Chișinău, str. *****, apropiindu-se de cet. *****, prin ce a încălcat ordinul de restricție urgentă.

Conform art. 395 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție împreună cu materialele acumulate, au fost expediate în instanța de judecată spre examinare, conform competenței.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 septembrie 2024, a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 250331 din 30 aprilie 2024 întocmit în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravenţional, cu încetarea procedurii contravenţionale în privinţa acestuia.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 septembrie 2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Botanica al

IGP, Buză Sergiu a declarat recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii, remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat următoarele motive:

--Confrom Hotărârii din 27.09.2024, instanța de judecată a anulat procesul verbal cu privire la contravenție și a menționat faptul că nu a fost compactat la rubrica „ocupația", însă nu este de acord pentru că contravenientul nu a dorit să comunice în momentul întocmirii procesului verbal și conform bazei de date ale poliției nu a acces la așa informație. Ulterior, instanța de judecată a mai reținut faptul că la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, nu a ținut cont de prevederile art.4423 Cod contravențional și nu a descris locul unde a fost comisă contravenția. Nu este de acord, deoarece conform rubricii în procesul verbal e scris clar că fapta s-a comis pe adresa strada *****, mun.Chișinău. Mai mult ca atît conform bazei de date ale poliție persoana poate fi identificată conform aplicației E-Data, prin buletin de identitate, Web Acces ș.a. Totodată, conducîndu-se la cele expuse mai sus, susține integral procesul-verbal cu privire la contravenție, deoarece sunt suficiente probe pentru demonstrarea vinovăția cet.Paladi Sergiu și acțiunele ultimului au fost încadrate juridic corect conform legii. Paladi Sergiu a fost informat despre Ordinul de Restricție Urgent în care este confirmat prin înmânarea actului de procedură din 29.02.2024.

Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Examinând materialele cauzei contravenționale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Penal constată, că recursul urmează a fi admis, cu casarea hotărârii atacate şi cu dispunerea rejudecării cauzei în primă instanță, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) Cod contravențional, *2) admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, şi adoptă una dintre următoarele soluții:*

dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441;

rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;

dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate

corespunzător.

În conformitate cu prevederile art.458 Cod contravențional, la examinarea cauzei contravenționale în fond, instanța de judecată urma să soluționeze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărîrii emise.

În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) Cod Contravențional, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal constată că deși prima instanță își întemeiază concluzia și aprecierea circumstanțelor de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară circumstanțelor cauzei și normelor legale ce guvernează spața dedusă judecății.

În fapt, Colegiul constată că, la 30.04.2024 agentul constatator al IP Buiucani al DP mun. Chișinău, Buză Sergiu a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 250331 în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravențional, pe faptul că, la 29 februarie 2024, ora 14:17, locul săvârșirii: mun. Chișinău, str. *****, Paladi Sergiu a plecat la domiciliul de pe adresa mun. Chișinău, str. *****, apropiindu-se de cet. *****, prin ce a încălcat ordinul de restricție urgentă.

Conform art. 395 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție împreună cu materialele acumulate, au fost expediate în instanța de judecată spre examinare, conform competenței.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 septembrie 2024, a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 250331 din 30 aprilie 2024 întocmit în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravenţional, cu încetarea procedurii contravenţionale în privinţa acestuia.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii recurate, prin prisma prevederilor legale aplicabile speței, instanța de recurs constată că, prima instanță prematur și nejustificat a conchis de înceta procesul contravențional intentat în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravenţional, din motivul nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție.

În acest sens, se atestă că la adoptarea soluției de încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Paladi Sergiu, instanța de judecată s-a axat pe faptul că, agentul constatator a descris fapta contravențională nefiind clar locul săvârșirii

acesteia, la fel, din conținutul procesului verbal cu privire la contravenție, agentul constatator nu a completat la rubrica „ocupația” și a identificat persoana prin baza de date „edata”, contrar art. 443 alin.(1) Cod contravențional.

În conformitate cu prevederile art.443 alin.(1) Cod contravențional, „*Procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o eprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupaţia persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate al acesteia sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii*.”

Iar art. 455 Cod contravențional indică că „*(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu sau din cartea de identitate provizorie ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. (2) Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.”

Raportând normele de drept invocate, la starea de fapt reținută de către judecătorul fondului, Colegiul penal conchide că, instanța de fond nu s-a expus asupra faptului dacă eventualele omisiuni reprezintă temeiuri de nulitate absolută sau relativă, de asemenea, instanța nu a verificat dacă eventualele omisiuni afectează sau nu fondul cauzei.

Colegiul remarcă că, ca orice act juridic, procesul-verbal de contravenție poate fi afectat de cauze de nulitate, în contextul în care art. 443 din Codul contravențional reglementează, printre altele, mențiunile obligatorii pe care trebuie să le cuprindă. Însă, regimul nulității procesului-verbal de contravenție este unul particular, întrucât, deși art. 443 din Codul contravențional instituie obligativitatea anumitor mențiuni pe care trebuie

să le cuprindă orice proces-verbal de contravenție, totuși art. 445 din același act normativ sancționează expres cu nulitatea numai lipsa unora dintre acestea.

Cu alte cuvinte, având în vedere efectele juridice, legiuitorul a expus situațiile în care sancțiunea nulității absolute este incidentă, dintre cerințele obligatorii menționate la art. 443 din Codul contravențional, însă prevederile art. 445 alin. (2) din același cod, indică expres asupra faptului că, alte încălcări pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Din perspectiva prevederilor menționate se stabilește faptul că, declararea nulă a procesului-verbal a fost realizată pe motive pur formale, ceea ce reprezintă garanții excesive pentru contravenient, în raport cu victima.

Mai mult ca atât, prin Hotărârea Curții Constituționale din 29 noiembrie 2018, privind excepția de neconstituționalitate a art.445 și 461 din Codul contravențional, Curtea a menționat că, constatarea neconstituționalității prevederilor contestate nu împiedică Parlamentul să diferențieze cazurile de nulitate absolută și de nulitate relativă a procesului-verbal cu privire la contravenție. Totuși, până la introducerea acestor amendamente legislative, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată.

În aceste circumstanțe se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină eficiență prevederilor art.462 alin.(4) din Codul contravențional.

În astfel de circumstanțe se prescrie temeiul de recurs consacrat la art. 466 lit. d) din Codul contravențional, şi anume hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția* ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare. Nerespectarea de către o instanţă a dispoziţiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (*DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei*, pct. 61).

Potrivit prevederilor art. 2 din Codul contravențional, *scopul legii contravenţionale constă în apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluţionarea cauzelor contravenţionale, precum şi în prevenirea săvîrşirii de noi contravenţii.*

Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.*

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele nu au fost respectate întocmai de către instanță ceea ce a dus la emiterea unei hotărâri nemotivate.

În acest context, instanța deși era obligată să examineze și să se expună asupra fiecărui motiv, argument, aspect de încălcare a prevederilor legale, invocate în acest sens

în cererea înaintată, potrivit acestor prevederi legislatorul a prevăzut expres rolul activ pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor cauzei. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza *Fomin c. Moldovei, Cererea nr. 36755/06*, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (*c.f. Hirvisaari vs Finland, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001*).

CEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61*). Curtea evidențiază că trebuie să se ţină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei (*Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006*).

Mai mult, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părţi că, cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanța o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea şi în ce privește cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil. În același timp se precizează că, obligația instanței de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) §85*).

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs statuează că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanțele ierarhic inferioare fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate inclusiv de agentul constatator constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi argumentelor invocate

de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare şi apreciere a probelor prezentate de părţi, de gradul de percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, astfel că, Colegiul penal admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.art.473 alin.(1), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Botanica al IGP, Buză Sergiu.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 septembrie 2024, prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 250331 din 30 aprilie 2024 întocmit în privința lui Paladi Sergiu în baza art. 318/1 Cod contravenţional, cu încetarea procedurii contravenţionale în privinţa acestuia, *cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiaşi instanță, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ion Bulhac

Judecători: Natalia Mămăligă

Vitalie Pîslariuc